

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34708
Nom	Documentació, professionalisme i odontologia forense
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1206 - Grau d'Odontologia	Facultat de Medicina i Odontologia	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1206 - Grau d'Odontologia	11 - Documentación, profesionalismo y odontología forense	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
ABAD PEREZ, IRENE	225 - Història de la Ciència i Documentació

RESUM

L'assignatura proporciona a l'estudiant una perspectiva sociològica i legal de la professió a la qual ha triat incorporar-se, alhora que els recursos necessaris per manejar la informació científica i clínica pròpia de l'odontologia actual. Pretén així mateix familiaritzar-li amb el peritatge dels principals problemes de l'odontologia forense.

CONEIXEMENTS PREVIS**Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació**

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1206 - Grau d'Odontologia

- Conèixer els elements essencials de la professió de dentista, incloent-hi els principis ètics i les responsabilitats legals.
- Comprendre la importància d'aquests principis per al benefici del pacient, de la societat i la professió, posant una atenció especial al secret professional.
- Comprendre la importància de desenvolupar una pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seues creences i cultura.
- Comprendre la importància de mantenir i utilitzar els registres amb informació del pacient per a la seua anàlisi posterior, preservant la confidencialitat de les dades.
- Conèixer i identificar els problemes psicològics i físics derivats de la violència de gènere per capacitar els estudiants en la prevenció, la detecció precoç, l'assistència i la rehabilitació de les víctimes d'aquesta forma de violència.
- Conèixer el sistema nacional de salut, així com els aspectes bàsics de la legislació sanitària, la gestió clínica i la utilització adequada dels recursos sanitaris, comprnent la importància del paper del dentista en l'àmbit de l'atenció primària de salut.
- Conèixer els preceptes eticodeontològics legislatius i administratius que regulen la professió odontològica i la seua aplicació en la gestió i en la pràctica clínica, així com conèixer l'organització, les competències i les funcions de les corporacions professionals. Formalitzar tot tipus de documents i registres medicolegals.
- Identificar els signes i les actituds que suggerisquen la possible existència de maltractaments.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. DOCUMENTACIÓ

Tema 1:- Necessitats dinformació en el desenrotllament de la professió en Odontologia

Tema 2.- Usos de la informació en el desenrotllament de la professió en Odontologia

Tema 3.- La informació assistencial I: La producció, estructura, tipus de documents i tipus de registre de la història clínica

Tema 4.- La informació assistencial II: La conservació, ús i explotació de la informació de la història clínica. Legislació dús de la història clínica

Tema 5.- La informació sanitària: tipus i fonts sobre salut i malaltia

Tema 6.- La informació científica I: El disseny, plantejament i desenrotllament de la investigació. La publicació científica

Tema 7.- La informació científica II: Accés a publicacions científiques: tipus i fiquedoss daccés, control de qualitat, lectura i comprensió de textos científics.

Tema 8.- Fonts secundàries per a la recuperació de la informació científica I: Plantejament de la busca

Tema 9.- Fonts secundàries per a la recuperació de la informació científica II: Bases de dades bibliogràfiques nacionals: estructura, accessibilitat, avaluació i control de qualitat.

Tema 10.- Fonts secundàries per a la recuperació de la informació científica II: Bases de dades bibliogràfiques internacionals: estructura, accessibilitat, avaluació i control de qualitat.

2. PROFESSIONALISME

Tema 11. Odontologia com a professió. Trajectòria de les ocupacions i professions sanitàries.

Tema 12. Especialització en medicina i en odontologia

Tema 13. Models de professionalització. Especialitat mèdica vs Professió independent: Estomatologia i Odontologia

Tema 14. La relació odontòleg-pacient: Les seues diferents posicions socials i expectatives.

Tema 15. La relació odontòleg-pacient:Odontologia popular i Multiculturalitat

Tema 16.- L'Acte Professional. Requisits legals per a l'exercici de la professió. Intrusisme. Ordenament de la Professió. Col·legiació i Sindicació. Fixació dhonoraris.

Tema 17.- Deontologia. Els codis deontològics. Bioètica. El consentiment per a l'actuació odontològica. Informació al pacient. El secret mèdic.

Tema 18.- Els drets i deures del pacient.

Tema 19.- Responsabilitat professional de l'odontòleg.

Tema 20.- Aspectes ètics i legals de la prescripció i l'experimentació en odontologia.

3. ODONTOLOGIA FORENSE

Tema 21.- Concepte de Lesions. Causes i Concauses de les lesions. Conceptes generals sobre valoració de dany corporal.

Tema 22.- Delicte de lesions. Valoració de les lesions odontològiques en l'àmbit penal.

Tema 23.- Valoració del dany odontològic en l'àmbit civil. La reparació del dany. Barems

Tema 24.- Els danys odontològics en l'àmbit laboral. Conceptes de malaltia professional i accident de treball. Manifestacions bucals de les lesions i malalties professionals.

Tema 25.- Marques dentals. Estudi mèdic-legal de les mossos. Lesions odontològiques en els accidents de trànsit.

Tema 26.- Conceptes generals sobre identificació. Identificació odonto-estomatològica en el lloc dels fets. Escenaris de grans catàstrofes.

Tema 27.- Tècniques de laboratori en identificació odontològicoforense. Fitxa odontològica de necroidentificació. Extracció i anàlisi d'ADN a partir de dents.

Tema 28.-Alçament de cadàver. Inspecció tècnica pericial del lloc dels fets. L'autòpsia bucal. Extracció de maxil·lars.

Tema 29.- Toxicologia. Etiologia, toxicocinètica i tractament general de les intoxicacions. Principis generals de la investigació toxicològica. Presa de mostres, preparació i enviament.

Tema 30.- La prova pericial en odontologia.

4. CLASSES PRÀCTIQUES

1. Coneixement i ús de la història clínica electrònica en assistència primària
2. Accés a recursos electrònics d'informació científica de referència
3. Salut bucodental i número i distribució d'odontòlegs en el context espanyol i internacional.
4. Intervenció professional en grans catàstrofes
5. Valoració del dany corporal. Barems.
6. Conceptes actuals en odontologia forense.

Seminaris temàtics

1. Anàlisi de publicacions científiques primàries manuals i electròniques. (Aula d'informàtica)
2. Drets i obligacions del pacient en matèria d'informació i documentació clínica
3. La imatge social de l'odontòleg
4. Casos pràctics de responsabilitat professional. Estudi de sentències de responsabilitat penal de l'odontòleg.
5. La carrera professional de l'odontòleg.
6. Qüestions pràctiques i resolució de problemes de bioètica.
7. La llei d'investigació biomèdica. La llei del medicament.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	33,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Pràctiques en laboratori	12,00	100
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	6,00	0
Estudi i treball autònom	40,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació de classes de teoria	4,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

En els crèdits teòrics el professor exposarà els continguts, els mètodes i les tècniques per al desenvolupament dels coneixements i les habilitats que els alumnes han d'adquirir. Després d'una exposició teòrica magistral recolzada amb recursos multimèdia com presentacions en PowerPoint i accés a serveis online, es fomentarà la participació activa de l'alumne durant i després de l'exposició de continguts, mitjançant la formulació de problemes i qüestions relatives als conceptes en desenvolupament, com mitjançant qüestions que verifiquin la correcta adquisició dels conceptes exposats. En els seminaris s'aprofundirà en temes d'especial interès per a l'alumne, que serà objecte d'una anàlisi reflexiva i detinguda mitjançant discussió en classe i valoració i estudi de materials subministrats ex profeso. Aquest aprenentatge serà doncs més actiu, reservant a l'alumne un major paper actiu tant en el processat de la informació com en l'elaboració de la mateixa. Es fomentarà el treball en grup per a abordar els diferents temes objecte de seminari. En el que a les pràctiques respecta s'abordaran també en petits grups, els procediments objecte de les pràctiques. En tots els casos l'alumne observarà primer els procediments tractats en la pràctiques i posteriorment els realitzarà i presentarà, tot això supervisat pel docent.

AVALUACIÓ

La qualificació final resultarà de l'avaluació d'una prova escrita que combina preguntes d'elecció múltiple, preguntes curtes i resolució d'un supòsit pràctic (60%) d'una banda i, per una altra, de l'avaluació de l'assistència, participació i els informes resultants de les activitats pràctiques (40%). Cadascuna de les tres àrees de coneixement té en l'avaluació un pes proporcional a la seva càrrega docent, però ha d'aprovar-se per separat per obtenir l'aprobat en la qualificació final de l'assignatura en el seu conjunt.

Es recorda a l'estudiantat la gran importància de fer les enquestes d'avaluació de tot el professorat d'esta assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Arce Mateos, F.P.; Temes Montes, J.L. (2007) Los sistemas sanitarios. En: Temes, J.L.; Mengíbar, M. Gestión hospitalaria. 4ª ed. Madrid, McGraw-Hill Interamericana, pp. 5-22
- Casas Galofré M (2007) Información para la gestión clínica. En: JL Temes, M Mengíbar. Gestión hospitalaria. 4ª ed. Madrid, McGraw-Hill Interamericana, pp. 59-68.
- Cáceres Ruiz FL, García Peña FM, Alejo González JP, Pijierro A (2007). El sistema integrado de información sanitaria en un servicio de salud. En: JL Temes, M Mengíbar. Gestión hospitalaria. 4ª ed. Madrid, McGraw-Hill Interamericana, pp. 151-161.
- López Domínguez O (2007) Los servicios de admisión y documentación clínica. En: JL Temes, M Mengíbar. Gestión hospitalaria. 4ª ed. Madrid, McGraw-Hill Interamericana, pp. 197-234.
- Castillo-Olivares Ramos JL (coordinador) (2008) Asistencia, docencia e investigación hospitalaria. Evolución de las últimas décadas. Madrid, Centro de Estudios Ramón Areces.

- Fernández Hierro JM, (coordinador), Cantero Rivas R, Martínez Aguado LC, Moreno Vernis M (2002) La historia clínica, Granada, Editorial Comares S.L.
- Abad García MF, González Teruel A, Martínez Catalán C (2006) Acceso abierto y revistas médicas españolas. Medicina Clínica, Vol 127 (12) 456-464. Disponible en : <http://eprints.rclis.org/11490/> [fecha de consulta julio 2010]
- Abad García MF, Melero Melero R, Abadal Falgueras E, González Teruel A (2010). Autoarchivo de artículos biomédicos en repositorios de acceso abierto. Revista de neurología. Vol 50 (7) 431-440.
- Hess G, Liegel L (2008). Creating Effective Poster Presentations. Disponible en: <http://www.ncsu.edu/project/posters/NewSite/index.html>
- Jiménez Villa J, Argimon Pallàs JM, Martín Zurro A, Vilardell Tarrès M (2010) Publicación Científica Biomédica. Como escribir y publicar un artículo de investigación. Barcelona, Elsevier.
- Purringthon C. Advice on designing scientific posters. Disponible en: <http://www.swarthmore.edu/NatSci/cpurrin1/posteradvice.htm> [fecha de consulta julio 2010]
- Qué son las licencias creative commons. Disponible en: <http://www.youtube.com/watch?v=Lg6znYkNuUQ> [fecha de consulta julio 2010]
- Virtual Presentation Assistant. Disponible en: <http://web.archive.org/web/20040803044802/www.ku.edu/cwis/units/coms2/vpa/vpa.htm> / [fecha de consulta julio 2010]
- Ackerknecht, e. H. (1977) Five made it, one did not. The rise of medical craftsmen to academic status during 19th century, Clio medica, 12, 255-267.
- Fresquet Febrer, J.L.; Aguirre Marco, C. P. (2006) Salut, malaltia i cultura. València. PUV.
- *González Iglesias, J. (1993) Historia de la odontoestomatología española. Madrid, Avances médico-dentales.
- Hoffmann-Axthelm, W. (1985) Die Geschichte der Zahnheilkunde. 2ª ed. Berlín, quintessenz. (Hay traducción inglesa de la 1ª edición: (1981) History of dentistry, Chicago, Quintessence)
- Kanner, L. (1928) Folk Lore of the teeth, New York, McMillan
- Klinge, B.; Ericson, D.; Matsson, L. (1992) La boca: dientes y tratamiento dental, Barcelona, Doyma, 112 pp.
- López Piñero, J.M. (1990) El desarrollo de los distintos modelos de profesionalización. En: Lecciones de historia de la odontología. Valencia, Instituto de Estudios Documentales e Históricos sobre la Ciencia (IEDHC), pp. 21-28.
- Ramírez de Arellano y Oñate, M.L. (1993) Origen y evolución de la ortodoncia en España, 1872-1936. Madrid, Actas.
- Romero Maroto, M. (1994) Historia de la odontopediatría española entre 1400 y 1800, Zaragoza, Pórtico.
- Rosen, G. (1944) The specialization of medicine, New York, Froben press.
- Sanz Serrulla, J. (2001) Diccionario Histórico de Dentistas Españoles Madrid, Sanofi-Synthelabo.

- Sanz Serrulla, J. Protagonistas de la Odontología; Historia del periodismo odontológico en España. (secciones mensuales) En: Maxillaris

Moya Puello, Roldán Garrido, Sánchez Sánchez. (1994). Odontología Legal y Forense. Ed. Masson.

Gisbert Calabuig, JA (2004). Medicina Legal y Toxicología. Barcelona, Ed. Masson.

López-Palafox, J. (2002) Investigación de víctimas en desastres (aplicaciones de la Odontología Forense). Edit. Bellisco.

Perea Pérez, Roldán Garrido, Sánchez Sánchez. (1997) Metodología para la valoración del daño bucodental. Ed. Mapfre.

Complementàries

- Ley 41/2002, de 14 de noviembre, básica reguladora de la autonomía del paciente y de derechos y obligaciones en materia de información y documentación clínica (BOE nº 274)

Ley 1/2003, de 28 de enero, de la Generalitat, de Derechos e Información al Paciente de la CV. [2003/1150] (Diario Oficial nº 4430 de 31.01.2003)

Orden de 14 de septiembre de 2001, de la Conselleria de Sanitat, por la que se normalizan los documentos básicos de la historia clínica hospitalaria de la CV y se regula su conservación. [2001/F9723] (D.O. nº 4111 de 22.10.2001)

Ley 14/2007, de 3 de julio, de Investigación biomédica.

Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal.

Código Civil Español

Ley 1/2000, de 7 de enero, de Enjuiciamiento Civil.

Ley de Enjuiciamiento Criminal

Instrumento de Ratificación del Convenio para la protección de los derechos humanos y la dignidad del ser humano con respecto a las aplicaciones de la Biología y la Medicina (Convenio relativo a los derechos humanos y la biomedicina) hecho en Oviedo el 4 de abril de 1997

Declaración universal de los Derechos Humanos. 10 de diciembre de 1948

Ley 6/1997, de 4 de diciembre, de Consejos y Colegios Profesionales de la CV.

Decreto 39/2005, de 25 de febrero, (DOGV 8-3-2005) por el que se aprueba el reglamento por el que se regulan las prácticas de policía sanitaria mortuoria en el ámbito de la CV

Ley 29/2006,de 26 de julio, de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios

